

ή Πηνελόπη του Ροδακίου θύμει την «Γοργία Φορναρίνα», την ιστορική γυναίκα, που ένεννευσε τον μεγάλο 'Ιταλό ζωγράφο Ραφαήλ.

***

Αυτά όμως άνιραν στις νεανικές ανάμνησεις του Ραγκαβή. Τώρα είχαν σωφραστή τα χρόνια των γηραιωτών, και ο ποιητής του «Πλοτ του Διονύσιου ένωσθη τόν έαυτό του πολύ άσχημα. Έγκάλισε έναν από τους μεγαλύτερους γιαιτούς της εποχής του και του έπτε την κατάσταση του. 'Ο γαιρός τόν ξάλλωσε τόν κρεββάτι και άρχισε νά τόν σθηβασκοπή, νά του άκροατά την καρδιά, νά του εξετάζη την άνοχη τόν νεφρών κλπ. "Έπειτα από μακρά εξέταση, τού έπτε :

—Κόμει Ραγκαβή, ή καρδιά σας εινε καλά... Τά νεφρά σας έπίσης... 'Οι πνευμονές σας λειτουργούν θαυμάσια...

Και ο Ραγκαβής, θμισοσφώς :
—Γιατρέ μου, και ή καρδιά μου εινε καλά, και τά νεφρά μου, και οι πνευμονές μου. Έγώ όμως δέν εΙμαι καλά !..

Και πράγματι, ύστερα από ένα μήνα, στις 16 'Ιανουαρίου 1892, ο 'Αλέξ. Ραγκαβής πέθανε στο μικρό σπίτιά της δόου Πανεπιστημίου. 'Ο κόσμος τών γραμμάτων έθρήνησε την άπώλειά του.

***

'Αναφέρονται πολλά ανέκδοτα, χαρακτηριστικά του εθόμιου, φιλοσοφικού χαρακτήρα του. Κάποτε, εκεί που κοιμόντιασε με τόν φίλο του αυτοκράτορα της Γερμανίας γιά την ποίηση του Γκαίτε, στήθηκε άβυσφνα και έπτε :

—Ζήστε ποίη ή σήμερα, Μεγαλειότατε. Μοΐ έπιτρέπετε νά βγάλω τó σακάκι μου ;

—Ναι, πάντσης ο αυτοκράτωρ, χαμογελώντας.
—'Ο Ραγκαβής έθγαλε άμέσως τó σακάκι του και τó κρέμασε στη ράχη μιάς καρέκλας, λέγοντας :

—Νά, έτσι κάνουμε έμεις στην Έλλάδα, όταν ψηφόμεστε από τη ζέση...

Και όταν ο Αϊδάοχος τόν άνακτόριον του Πότσδαμ μίτρε νά πηχάτι στον αυτοκράτορα, έμεινε κατάπληκτος, βλέποντας νά κάθεται άντίστον του ο πρεσβευτής της Έλλάδος με τó ποικάμισο... Αυτό γιά τη Γερμανική έθιμοτυπία ήταν φοβερό, πρωτοφανές !..

***

'Από τ' 'Απομνημονεύματα του 'Αλ. Ραγκαβή ένδιαφέρουρες εινε και μερικές σελίδες από τη ζωή του στο Ναύπλιο, επί Κυβερνήτου. 'Εδώ, παραδειγματος χάριν, τί γράφει γιά τόν περίφημο «'Ιατροφιλόσοφο» της Ζακάνθου, που τόν άποθανάτισε ένα σατυρικό ποίημα του Διονυσίου Σολωμού :

«...Μίαν ήμέραν ο κ. Π. Σούτσος με παρουσίασε εις τόν φίλον του κ. Ταλλιαπιέτραν, Ιατρόν του Κυβερνήτου. 'Ο Ταλλιαπιέτρας, άνηρ άγχίνους, ήτο κάτοχος εύρείας παιδείας και εινε λεπτήν και ήσκημένην την κρίσιν».

'Όταν ο Ταλλιαπιέτρας έμαθε ότι ο νεαρός Ραγκαβής γράφει ποιήματα, εξήγησε νά διαβάση μερικά. 'Ο ποιητής του έφερε σμιατ' άκρας δειλίας, τά πρωτόλειά του «Σκέψεις της Έρημιάς». 'Ο ζωγράφος γέρος ένθουσιάστηκε και φώναξε :

—Μωρέ γεια σου, τζόγια μου !.. Μ' αυτοίνα μπορείς νά γυρίσης τó τσερβέλο δλονάντε τών κοριτσιάνε !..

'Έκει σχετίστηκε και με τόν Καλλέργη (τόν άργότερα άρχηγό της Σελτεμβριανής επαναστάσεως), έπίσης νεαρό άξιωματικό τότε. Και γράφει :

«...Μίαν ήμέραν ο εις πάν είδος διασκεδάσεων έφευρετικός Καλλέργης, έπρότεινε νά παραστήσωμεν κωμωδίαν τινά, εις την οικίαν του. Και πράγματι, παραστήσαμεν τότε παντομίαν τινά, της ίδιας ήμιάν συνθέσεως» και έπειθ ήλ κυρία έπέμενον, μη θέλουσαι νά συμπαραστήσωσι, τó γυναικείον μέρος έδόθη εις έμέ, και ο έραστής μου ήτο ο κ. Μουρούζης. 'Η δέ όρχήστρα ήμών συνίστατο εκ δύο Μολδαυών άδελφών Βάλας, οίτινες ήσαν άριστοι κυμβαλιστάι. Φαίνεται δέ ότι έντελώς έπέτυχομεν και έχειροκροτήθημε ένθουσιωδώς, άν και τούτο δέν ήτο άπόδειξις έπαρκής, διότι θά έχειροκροτούμεθα και άν...άπετυγχάναμεν. Μετά δέ την παράστασιν ήκολούθησε χορός, κατά τόν όποιον, όπως ή νυκτερίς, ή ουτε μετά τών πτηνών καταριθμουμένη, ουτε μετά τών κυριών, ουτά και έγώ ουτε μετά τών κυριών ήδυνάμην νά χορεύσω, διότι ήμην ώς κυρία ένδεδυμένος, ουτε μετά τών κυριών, διότι, όπως τόν καλόγερρον, ουτά και την κυρίαν, δέν άποτελεί τó φέρεμα».

ΩΣΑ ΔΙΨΑΖΟΥΜΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

(ΑΠΟ ΤΟ «IL TRAVASO DELLE IDEE»)

'Ο Ριχάρδος Μάρκι, ο γνωστός Ιμπρεσσάριος και λόγιος, άργάωσε τις προάλλες στην γραφική πόλη 'Αρβέντζα, μιά σειρά φιλολογικών διαλέξεων, με όμιλητή τόν Λουκιανό Φαλγκόρε.

Τόση δέ ήταν ή έπιτυχη των και τó θέλγητρο του όμιλητού, ώστε ο κόσμος γέμισε κάθε θράδυ άσφαικτικά την αίθουσα, πολλοί έμειναν χωρίς θέσι—άν και τó εισιτήριο ήταν πανάκριβο—ό δέ άτυχος Ιμπρεσσάριος έθριασε τόν μπλεά του άπ' τούς διαφόρους...θεσιθήρας!..

Μιά θραδείά, κι' ένώ ο κόσμος εινε πλημμυρισει τά ταμεία, ένας πασίγνωστος τραπέζιτης και πολυεκατομμυριούχος της Γενούης, κατάφερε έπιτέλους νά τσακώσει τόν Μάρκι, και άπαιτούσε ένοχλητικά τó του θρη μιά θέσι.

Κι' ο Μάρκι, γιά νά τόν ξεφορτωθή, τού έπτε με άφέλεια, κόνοντας πός δέν τόν αναγνώρισε:

—Μιά θέσι, είπατε...Χμ...Είμαι πνιγμένος τώρα...Περάστε όμως άβριο άπ' τó γραφείο μου... Θά δώ τότε που μπορώ νά σας οικονομήσω, ώστε νά κερδίσετε τó ψωμακί σας κι' έσεις!..

Και τσάκασε, άφίνοντας τόν πολυεκατομμυριούχο άναυδο...

'Ο Κάμιλλος Πιλόττο, ένας νεαρός θεατρικός συγγραφέας με άρκετό μέλλον μπροστά του, έστειλε στον διαπρεπή κριτικό Σιλέβιο ντ' 'Αμίκιο μιά καινούργια κωμωδία σ' ένα συστάρι του γραφείου του. Κι' ο καιμαριέρης του έδιωχνε διαρκώς τόν άμμοιο συγγραφέα.

'Αποφασισμένος έπιτέλους ο Πιλόττο νά δη τόν ντ' 'Αμικό και νά του μιλήση, χτύπησε κάπως πίο βιαία τó κουδούνι, στην είκοστή έπίσκεψί του.

—Μπορεί νά με δεχτή ο κύριός σου τώρα; είπτε στον καιμαριέρη που φάνηκε.

—Δυστυχώς... όχι!..

—Μά ένα μήνα τώρα εινε άρρωστος... Δέν έγινε καλά άκόμη;...

—'Εγινε, μά εινε καταθεβλημένος!..

—Βρέ άδελφέ, ξεφώνισε άκράτητος ο Πιλόττο, νά τού μιλήσω ήρθα κι' όχι νά τόν προκαλέσω σέ μάτις πυγμαχίας!... Τί θά πη «εινε καταθεβλημένος»;

Και παραμερίζοντας τόν καιμαριέρη, εισήλασε σέ δωμάτιο τού κριτικού.

'Ο γιαιρός Μάριος Μουζέλλα, τó σπάνιο αυτό φαινόμενο του συνδυασμού έπιστημονικής ικανότητας και φιλολογικής άξίας, εινε γιαιρέψει κάποτε από σοβαρό κρυολόγημα τόν διαπρεπή όσο και πλούσιο καλλιτέχνη 'Αρμάνδο Φαλκόνι, σενό τó φίλο.

Μόλις άνάρρωσε ο Φαλκόνι, έτρεξε παρευθύς νά εύχαριστή-ση τόν φίλο του γιά τίς Ιατρικές του φροντίδες.

—'Α, φίλατέ μου γιαιρέ!.. τού έπτε με συγκίνητο. Με τó τρόπο θά μπορέσω ποτέ νά έκφράσω την εύγνωμοσύνη μου!..

—'Αγαπητέ Φαλκόνι, άποκρίθηκε στεγνά ο γιαιρός, από τότε που οι Φοίνικες έχουν έρεύσει τó χρέμα, έρωτήσεις σαν τή δική σου καταπτον κάπως...ήλιθεις!..

Και ο Φαλκόνι—φιλάργγρος λιγάκι—έθγαλε τó πορτοφόλι του και πλήρωσε.

'Ο γνωστός θιασάρχης κι' έκλεκτός ήθοποιός "Αντζελο Μοΐσκο, συνήθισε νά μεταχειρίζεται έπάνω στή σκηνή—κατά τίς άνάλογες άνάγκες του παζομιένου έργου—άληθινά γαρτομύσματα. Κάποτε όμως έπασθε τó έξης νόστιμο κι' άκριζοπληρωμένο πάσημα, κι' από τότε άρχισε κι' αύτός νά μεταχειρίζεται άισομύσματα γαρτομύσματων.

Μιά θραδεία, παζόντας σέ κάποια κωμωδία τόν ρόλο τραπέζιτου, ξεφώνισε στον γραμματάρη του—έναν φτωγό ήθοποιό, μόλις την ήμέρα εκείνη προληθόντα σό θίανσ—μέ θυμο:

—Βαρέθηκα τίς ραδιουργίες σου, κι' από σήμερα σέ άπολύω άπ' τή θέσι σου... Πάρε τρεις γιλάδες λιόετες, τούς μισθός σου, και φρόντισε νά γίνης σό έξης έντιμος άνθρωπος... Φύγε, έλθαινε... Φύγε!..

'Ο ήθοποιός τόπωσε τά λεπτά κι' έφυγε δυι μονάνα άπ' τή σκηνή παρευθύς άλλά...κι' από τó θέατρο! Οί φίλοι του Μοΐσκο, μόλις έμαρσαν τó πάθημα τού άδυσίαν νά τόν κοροιδέσουν, 'Αλλά ή Μοΐσκο άποκρινόταν με λαγγυλικά:

—Τί τά θέλετες;... Τού είπα νά φύγη τού έλεεινού, κι' έκεινος έφυγε στά σωστά του... 'Αφού τά χρέματα που τούδωσα ήσαν άληθινά, μπορούσαν νά εινε ψεύτικες;...

